

University of Groningen

Geboorteberichten voor nieuwe licenties

Paapst, M.H.

Published in:
Open Source Jaarboek 2007-2008

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2007

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Paapst, M. H. (2007). Geboorteberichten voor nieuwe licenties. *Open Source Jaarboek 2007-2008*.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Geboorteberichten voor nieuwe licenties

Mr. Mathieu Paapst

Inleiding

Voor wat betreft nieuwe free/open source- en open content-licenties was 2007 een bewogen jaar. Zo verscheen in januari de European Union Public License (EUPL), de open source-licentie van de Europese Unie. In juni zag de derde versie van de General Public License (GPL) het levenslicht. Beide zijn zogenaamde copyleft-licenties. Ze kwamen tot stand na een uitvoerige consultatie van gebruikers en experts. Eind juli verscheen vervolgens de derde Nederlandse versie van de Creative Commons-licentie, een open content-licentie.

In deze beschouwing zal ik aandacht besteden aan alledrie de nieuwgeborenen. Daarbij beperk ik me tot wat ik zie als de belangrijkste punten en tot een enkele controversiële kwestie.

Oorsprong van de EUPL

De EUPL is een acroniem van *European Union Public License*, de eerste open source-licentie van de Europese Unie.¹ Deze licentie werd oorspronkelijk geschreven om een bepaald softwareprogramma onder de lidstaten te kunnen verspreiden, en wel op zo'n manier dat zij de vrijheid zouden hebben de software aan te passen aan eigen behoeften. Het programma in kwestie heet CIRCA, wat staat voor *Communication and Information Resource Centre Administrator*. Het is is een webbased-omgeving voor gesloten gebruikersgroepen die documenten en bronmateriaal gemeenschappelijk kunnen gebruiken.²

CIRCA is ontwikkeld in het kader van IDABC, een Europees programma dat tot doel heeft de toegang tot en de interoperabiliteit van trans-Europese netten voor elektronische gegevensuitwisseling tussen overheidsdiensten te ondersteunen.

---

1 <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5425>

2 Zie voor meer informatie: <http://forum.europa.eu.int/Public/irc/ida/ircforum/home>
(bezocht: 20 juli 2007)

Op grond van de afgesloten ontwikkelingscontracten werd de Europese Unie eigenaar van alle intellectuele eigendomsrechten van CIRCA. Na gereedkoming werd de software onder een drie jaar durende licentie aan de lidstaten beschikbaar gesteld (CIRCA Licence v 1.2). Toen bleken deze echter tegen problemen op te lopen. Zo moest de software in de meeste lidstaten worden aangepast om te kunnen voldoen aan semantische en juridische vereisten. Ook wilde men leveranciersafhankelijk de broncode kunnen aanpassen en die vrij kunnen integreren in andere applicaties. Tevens rees de vraag of de software niet beschikbaar moest komen voor het algemene publiek, want dat is de uiteindelijke financier van de gelden waarmee CIRCA werd ontwikkeld.

De problemen die de lidstaten ervoeren, mondden uit in een onderzoeksrapport dat verschillende licentie-oplossingen, waaronder de ontwikkeling van een nieuwe licentie, behandelde en met elkaar vergeleek.³ Op basis van dit rapport koos de Europese Commissie voor de ontwikkeling van een eigen licentie.⁴

Publieke consultatie

De licentie die voor CIRCA werd geschreven bleek door zijn algemene terminologie ook bruikbaar te zijn voor andere licentiegevers en voor andere software. Daarom werd gekozen voor de naam European Union Public Licence. Versie 0.1 van de licentie werd op 23 juni 2005 voor het eerst gepresenteerd aan zeventig deelnemers van een IDABC-workshop op de Duitse *Linux Tag* in Karlsruhe. Onder de deelnemers bevonden zich vertegenwoordigers van het *Open Source Initiative*. Samen met de publicatie van versie 0.1 op de IDABC-website vormde het de eerste stap van een publiek consultatieproces dat een aantal maanden zou duren. Tijdens dat proces heeft ook een gesprek plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de Europese Commissie met IT-jurist Eben Moglen, die namens de Free Software Foundation (FSF) verantwoordelijk is voor het ontwerp van de GPL v3.0.

Naar aanleiding van de opmerkingen die uit de consultatie naar voren kwamen, werden in 10 van de 15 artikelen een groot aantal wijzigingen doorgevoerd. Zo werd onder meer een bepaling opgenomen met betrekking tot octrooigebruik (art. 2), en ook een bepaling die regelt dat de

---

3 'Open Source Licensing of software developed by The European Commission'. Zie: <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/3879/471> (bezoekt: 20 juli 2007)

4 Voor uitvoerige argumentatie waarom de bestaande open source licenties niet voldeden aan de vereisten van de EU verwijst ik graag naar het onderzoeksrapport.

Europese commissie met een nieuwe versie mag komen van de EUPL (art. 13). De opmerkelijkste toevoeging lijkt de verderop te bespreken comptabiliteitsclausule in artikel 5 te zijn.

Op 9 januari 2007 kreeg versie 1.0 definitieve goedkeuring van de Europese commissie in drie taalversies: Engels, Duits en Frans. Het is de bedoeling om gevalideerde vertalingen te maken naar alle talen van de Europese Unie, dus inclusief een Nederlandse vertaling. Hiermee wijkt de EUPL significant af van de reeds bestaande Engelstalige free/open source-licenties die over het algemeen een vertaling op voorhand niet rechtsgeldig verklaren.

EUPL v1.0

Het voert hier te ver om de licentie volledig artikelgewijs te bespreken. Wel zal ik, zoals eerder gezegd, in hoofdlijnen een aantal opvallende zaken onder de loep nemen.

De licentie begint na een kleine preambule met een aantal definities. Waar andere licenties voor de term 'derivative works' (afgeleide werken) een definitie vaak achterwege laten, geeft de EUPL deze direct aan door te bepalen dat het hier gaat om software die gebaseerd is op een origineel werk of bewerkingen van een origineel werk. Voor de mate van bewerking of afleiding verwijst de licentie in artikel 15 naar het auteursrecht van de EU-lidstaat waarbinnen de licentiegever zijn kantoor heeft of woont. Wanneer de licentiegever buiten de EU woont of kantoor houdt dan verklaart de licentie het recht van België van toepassing.

Artikel 2 geeft aan wat de reikwijdte van de door de licentie verleende rechten is. Zo is het onder meer toegestaan de software en de broncode te kopiëren, te bewerken en te verspreiden. Voor landen waar persoonlijkheidsrechten gelden, doet de licentiegever - voor zover de nationale wet dat toestaat - afstand van zijn recht om persoonlijkheidsrechten te handhaven opdat de auteursrechtelijke exploitatierechten niet belemmerd kunnen worden. Tevens geeft de licentiegever een royaltyvrij gebruiksrecht op alle octrooien van de licentiegever, voor zover dat nodig is om gebruik te kunnen maken van de rechten die de EUPL geeft. Naast de mogelijkheid tot distributie van de software, spreekt de licentie ook van 'communicatie' van de software. Dit is gedaan om ASP-constructies, voor zover dat nog niet duidelijk was,

onder de licentie te laten vallen.⁵

Artikel 6 bepaalt dat de oorspronkelijke licentiegever en iedere bewerker van de code aan elke licentienemer de garantie moet geven dat zij het recht hebben de software beschikbaar te stellen onder de EUPL. Buiten deze garantiebepaling worden in de artikelen 7 en 8 alle andere garanties en aansprakelijkheden in beginsel afgewezen, tenzij er sprake is van opzet of grove schuld. Iemand die dus doelbewust of door roekeloosheid ‘fouten’ veroorzaakt in software is altijd aan te spreken voor de daardoor ontstane schade. In Nederland kennen we deze bepaling al enige decennia vanuit de jurisprudentie.

Dat de programmeurs van open source software hun aansprakelijkheid voor fouten willen beperken, is op zich begrijpelijk. Zo heeft de programmeur in de meeste gevallen geen contact gehad met de afnemer en hoeft deze laatste voor de software geen licentiekosten te betalen. Deze twee omstandigheden brengen met zich mee dat van de afnemer een zekere mate van zorgvuldigheid mag worden verwacht met betrekking tot het doel waarvoor het programma wordt gebruikt. Als een ziekenhuis open source software wil gebruiken voor de aansturing van bestralingsapparatuur, dan mag verwacht worden dat het ziekenhuis grondig onderzoekt of de software daar geschikt voor is.

In artikel 9 wordt aangegeven dat het bij de verspreiding van het werk is toegestaan om in een aanvullende overeenkomst extra diensten als support, garantie en andere diensten te verkopen.

Artikel 10 geeft aan dat de licentie onder meer geaccepteerd kan worden door te klikken op een knop of tekst met “I agree”. Een methode die ook bekend staat als click-wrap.⁶ Daarnaast is het mogelijk de licentie te accepteren door gebruik te maken van rechten die de licentie aan de gebruiker geeft. Volgens artikel 3:37 lid 1 BW kunnen verklaringen in iedere vorm geschieden en dus ook in een gedraging besloten liggen. Het enkele gebruik van de software is dus voldoende om te kunnen spreken van een aanvaarding van de EUPL.⁷

---

5 Een application service provider (ASP) geeft zijn klanten op afstand toegang tot door de ASP gehoste applicaties.

6 M.H.Paapst, GPL, de auteursrechtelijke toestemming tot gebruik, Open Source Jaarboek 2006-2007, p.103

7 Zie voor meer informatie over de aanvaarding van licenties door

Beëindiging van de licentie vindt automatisch plaats op het moment dat de licentienemer inbreuk maakt op bepalingen van de licentie. Eventuele sublicenties die iemand van de inbreukmaker heeft ontvangen, blijven wel in stand zolang de sublicentienemers zich houden aan de bepalingen van de EUPL.

Artikel 13 biedt de bepaling dat de Europese Commissie rechtsgeldige vertalingen van de licentie mag uitgeven en dat ze nieuwe versies kan publiceren. Een nieuwe versie is bindend voor de licentienemer op het moment dat deze kennis neemt van de publicatie van de nieuwe versie.

Verenigbare licenties

Een van de opvallendste bepalingen is te vinden in artikel 5 EUPL: de compatibiliteitsclausule.

“If the Licensee Distributes and/or Communicates Derivative Works or copies thereof based upon both the Original Work and another work licensed under a Compatible Licence, this Distribution and/or Communication can be done under the terms of this Compatible Licence. For the sake of this clause, “Compatible Licence” refers to the licences listed in the appendix attached to this Licence. Should the Licensee’s obligations under the Compatible Licence conflict with his/her obligations under this Licence, the obligations of the Compatible Licence shall prevail.”

De compatibiliteit van licenties hangt sterk samen met het copyleft-principe van de EUPL. Volgens dit principe moet de broncode van de software en van eventuele bewerkingen vrij worden gegeven onder dezelfde licentievoorwaarden, indien er opnieuw sprake is van verspreiding. Daarmee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat open source software door een derde aangepast wordt, en vervolgens als gesloten proprietary software verder verkocht wordt.⁸

---

gedraging: M.H.Paapst, GPL, de auteursrechtelijke toestemming tot gebruik, Open Source Jaarboek 2006-2007, p. 103; Zie tevens K.J. Koelman, ‘Terug naar de bron: open source en copyleft’, *Informatierecht/AMI*, 2000-8, p. 152; Anders: Chr. De Preter & H. Dekeyser, ‘De totstandkoming en draagwijdte van open source-licenties’, *Computerrecht*, 2004-33, p. 217.

8 Hoewel men dit ook wel aanduidt met de term 'viraal effect', de licentie zou zich

In de praktijk is het resultaat van het copyleft-principe vaak dat afgeleide of bewerkte software onder dezelfde licentie verspreid zal worden.

Daarnaast wordt het als lastig en in sommige gevallen als onmogelijk ervaren om broncode samen te voegen wanneer deze onder verschillende licenties vallen. Daarmee wordt onbedoeld de flexibiliteit van licentiegevers en programmeurs ingeperkt.

Uit de comptabiliteitsclausule volgt dat er onder bepaalde voorwaarden toch kan worden gekozen voor een andere licentie. Tijdens de conceptperiode van de EUPL heeft men dit uit twee verschillende perspectieven benaderd: upstream en downstream.

Vanuit upstream-perspectief gaat het om de vraag of broncode die verspreid wordt onder een free/open source-licentie verder mag worden gedistribueerd onder de EUPL of mag worden samengevoegd met EUPL-broncode. Om deze vraag te beantwoorden dient voornamelijk gekeken te worden naar de inhoud en mogelijkheden van de andere licentie.

Bij het downstream-perspectief gaat het om het omgekeerde, namelijk de vraag of broncode die verspreid wordt onder een EUPL verder mag worden gedistribueerd onder een andere licentie of mag worden samengevoegd met broncode die onder een andere licentie valt.

De comptabiliteitsclausule van artikel 5 EUPL heeft alleen betrekking op de downstream comptabiliteit en is uitgewerkt in een appendix met 'compatible licences' Daar worden genoemd:

- General Public License (GPL) v.2
- Open Software License (OSL) v. 2.1 en v. 3.0
- Common Public License v 1.0
- Eclipse Public License v. 1.0
- Cecill v. 2.0

Deze licenties hebben met elkaar en de EUPL gemeen dat ze allen het copyleft-principe volgen. Juridisch gezien kan EUPL-software in twee gevallen onder een 'compatible licence' verder verspreid worden:

1. Wanneer een gebruiker de EUPL-broncode uit gaat breiden met componenten of modules die onder een andere copyleft-licentie vallen en die andere licentie staat op de appendix.

---

viraal uitstrekken over bewerkingen, is 'reciprociteit' een betere term. Het is een speciale voorwaarde waar je aan moet voldoen in ruil voor de kostenloze toestemming om software te bewerken en te verspreiden.

2. Wanneer een gebruiker de EUPL-broncode als onderdeel gaat verwerken in een werk dat onder een andere copyleft-licentie valt en die andere licentie staat op de appendix.

In de praktijk heeft dit bijvoorbeeld tot gevolg dat broncode van CIRCA die onder de EUPL beschikbaar is gesteld, na toevoeging van een GPL-component onder de GPL-licentie verder kan worden verspreid. Stel echter dat aan de broncode van CIRCA een component is toegevoegd die onder de BSD valt, een non-copyleft licentie, dan mag het nieuwe programma slechts onder de EUPL verder worden verspreid. In beide gevallen blijft de oorspronkelijke licentiegever, in casu de Europese Commissie, slechts gebonden aan de EUPL.

Wie kan de EUPL gebruiken?

Hoewel het waarschijnlijk voornamelijk overheidsorganisaties zullen zijn die de EUPL gaan gebruiken, bevat de licentie geen restricties waardoor andere auteursrechthebbenden en gebruikers buiten de overheid dat ook niet zouden kunnen doen. Programmeurs kunnen dus de EUPL van toepassing verklaren op hun eigen broncode en EUPL-software kan door iedereen gebruikt worden. Daarmee lijkt het een concurrent te zijn van die andere nieuwkomer: de GPL v3.0.

GPL v3.0

De door Richard Stallman geschreven General Public License is een van de bekendste open source-licenties.⁹ Het is, net als de EUPL, een copyleft-licentie. Inmiddels werken vele duizenden projecten, inclusief Linux, onder de sinds juni 1991 bestaande tweede versie van de GPL. Dat betekent dat de meeste GPL-applicaties de afgelopen jaren zijn uitgegeven onder een interne verwijzing in de broncode naar de toepasselijkheid van *GPL versie 2 of (naar keuze van de gebruiker) iedere latere versie*. De laatste toevoeging maakt het mogelijk alle huidige gebruikers en distributeurs van GPL-software moeiteloos te laten overstappen naar een nieuwe licentieversie. De verwijzing maakt het echter ook mogelijk deze overstap niet te maken.

---

⁹ Zie voor een uitvoerige bespreking van de GPL v.2 : M.H.Paapst, *GPL, de auteursrechtelijke toestemming tot gebruik*, Open Source Jaarboek 2006-2007.

Publieke consultatie

Op 16 januari 2006 werd door de Free Software Foundation (FSF) het eerste concept gepubliceerd van de derde versie van de GPL. De FSF had daar vanaf 2004 aan gewerkt. Vergeleken met de tweede versie waren nieuwe bepalingen opgenomen met betrekking tot Digital Rights/Restrictions Management (DRM) en software-octrooien. Al snel werd het debat over het concept aangezwengeld door Linus Torvalds, de oorspronkelijk auteursrechthebbende op de Linux-kernel. Hij gaf aan de Linux-kernel niet onder de GPL v3.0 te willen uitbrengen. Zijn bezwaren richtten zich vooral tegen de anti-DRM clausule. Die hoorde volgens hem niet in de GPL thuis. Torvalds bleek daarnaast in de broncode van de Linux-kernel de volgende bepaling te hebben opgenomen:

“Also note that the only valid version of the GPL as far as the kernel is concerned is *this* particular version of the licence (ie v2, not v2.2 or v3.x or whatever), unless explicitly otherwise stated”.¹⁰

Hierdoor is het volgens Torvalds overduidelijk voor alle gebruikers en bewerkers van de kernel dat alleen de GPL v2 op deze broncode van toepassing is en blijft.

In juli van datzelfde jaar presenteerde de FSF een tweede concept. Daarin werd rekening gehouden met een aantal bezwaren en de anti-DRM clausule was minder stringent geworden. Maar ook nu was Linus Torvalds niet tevreden. Het was volgens hem niet gewenst dat softwaremakers door middel van de GPL zouden gaan bepalen hoe hardware moet werken. Hij doelde daarmee andermaal op de anti-DRM clausule. Die clausule richt zich op hardwarebedrijven, die nadat ze hun hardware hebben getest met een bepaalde versie van een GPL-programma het vervolgens hardwarematig onmogelijk maken dat het apparaat in kwestie kan werken met een door een gebruiker aangepaste softwareversie. GPL v3.0 verbiedt hardwarebedrijven zo'n blokkade te maken. Als voorbeeld werd en wordt veelvuldig de op GPL-software draaiende digitale videorecorder van het Amerikaanse bedrijf TiVo genoemd, wiens hardwarematige blokkering van aangepaste softwareversies het nieuwe werkwoord 'Tivoization'

---

¹⁰ Zie in de broncode het bestand met de naam COPYING.

opleverde. Omdat de software van de TIVO-videorecorder een DRM-systeem bevat waarmee content gereguleerd kan worden – bijvoorbeeld door het aantal keren dat bepaalde content kan worden afgespeeld te maximaleren - is het erg populair de software aan te passen en de ingebouwde DRM-functionaliteit te verwijderen. Maar na een dergelijke aanpassing door gebruikers beschikt de videorecorder nog slechts over een beperkte functionaliteit.

De ophef over het standpunt van Torvalds werd echter al snel overstemd door de bekendmaking in oktober 2006 van een samenwerkingsovereenkomst tussen Microsoft en Novell. Microsoft beloofde bij deze overeenkomst onder meer dat het betalende gebruikers van Novell's Suse Linux 21 Enterprise Server niet zal betrekken bij een mogelijke octrooiclaim. Daarmee suggereerde het bedrijf op z'n minst dat andere Linux-gebruikers niet veilig zouden zijn, omdat het Amerikaanse softwarepatenten zou hebben op delen van Linux. Novell reageerde door aan te geven dat de deal wederkerig is: Novell zal geen klanten van Microsoft aanklagen voor octrooi-inbreuk. En verder, en nog belangrijker, dat de deal geen erkenning in zich draagt van het bestaan van dergelijke patenten of inbreuken.

Hoewel Microsoft niet duidelijk maakte om welke patenten het dan wel zou gaan, stelde de FSF vrijwel onmiddellijk dat ze de GPL v3.0 zodanig zou aanpassen dat dergelijke deals verboden zouden worden. Overigens sloten in navolging van Novell nog enkele andere bedrijven zoals Linspire en Xandros vergelijkbare octrooi-overeenkomsten met Microsoft.

Eind mei 2007 kwam het laatste concept van GPL v3.0 uit. Belangrijkste wijziging was de toevoeging van een bepaling die octrooi-overeenkomsten in de toekomst kan voorkomen. De bestaande deals kunnen daarmee echter niet meer teruggedraaid worden. Ook nu was Linus Torvalds niet tevreden. Hij gaf aan dat hij voor de Linux-kernel niet zou “downgraden” naar een licentie die in verhouding tot de GPL v2 meer beperkingen zou opleggen aan de gebruikers.¹¹

Op 29 juni 2007 werd de nieuwe versie officieel door Richard Stallman gepresenteerd. Over de deal tussen Microsoft en Novell zei hij daarbij het volgende:

---

11 Zie de discussie en de standpunten van Linus op <http://lkml.org/lkml/2007/6/14/216>.

“However, instead of simply saying that Novell can't distribute GPL version 3 covered programs under their deal, we found a cleverer thing to do with it. When Microsoft updates to versions that are covered by GPL version 3, GPL version 3 will extend this patent protection from the customers of Novell to everybody who uses those programs. Effectively, we found a way to turn that deal against Microsoft and make it backfire. So, it's extremely important for free software to upgrade the license to GPL version 3. So that, Novell, in the course of time, will put in the new versions, and thus our community will get this benefit.”¹²

Stallman maakte echter geen woorden vuil aan de weigering van Torvalds om de Linux-kernel onder de nieuwe licentie uit te brengen. Na de presentatie heeft ook Torvalds geen ander standpunt meer ingenomen en lijkt hij voet bij stuk te houden: de Linux-kernel blijft versie twee.

De tekst van GPL v3.0

Evenals bij de EUPL zou het ook hier te ver voeren om uitvoerig stil te staan bij alle bepalingen van de GPL v3.0. Daarom zal de licentie op hoofdlijnen worden besproken.

De GPL¹³ begint met een preambule waarna in de artikelen nul (sic!) en één een overzicht wordt gegeven van de definities. Ook verderop in de licentie zijn echter definities aan te treffen, hetgeen de leesbaarheid van de licentie niet ten goede komt.

Artikel 3 geeft in een anti-DRM clausule aan dat werken die onder de GPL vallen niet beschermd mogen worden door technische maatregelen in de zin van artikel 11 WCT¹⁴ waarmee voorkomen kan worden dat de broncode wordt aangepast. Wanneer je een werk onder de GPL gaat verspreiden dan doe je volgens de licentie afstand van het recht om je te beroepen op de onrechtmatigheid van gebruikers die de technische

---

12 http://gplv3.fsf.org/rms_gplv3_launch_transcript (laatst bezocht: 16 augustus 2007).

13 Waar hierna gesproken wordt over GPL wordt bedoeld op de derde versie, tenzij uitdrukkelijk naar een oudere versie wordt verwezen.

14 Verdrag van de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom inzake auteursrecht (1996). <<http://wipo.int/treaties/en/ip/wct/>>

In Nederland is dit uitgewerkt in artikel 29a van de Auteurswet. Het omzeilen van technische beschermingsmaatregelen wordt daar onrechtmatig genoemd.

maatregel omzeilen.

Over de GPL v.2 bestond jarenlang het hardnekkige misverstand dat de licentie virale werking zou hebben. Dat zou betekenen dat aanpassingen, wijzigingen en andere afgeleide werken van het computerprogramma onder dezelfde (GPL) licentievoorwaarden inclusief de broncode, beschikbaar gesteld moeten worden. Deze zogenaamde copyleft-bepaling zou er dan zelfs voor kunnen zorgen dat een gesloten en oorspronkelijk ‘proprietary’ computerprogramma, dat via een interne koppeling gebruik maakt van GPL-software of op dezelfde drager staat, zelf ook onder de GPL zou vallen. Daarmee zou dus de broncode van gesloten software moeten worden vrijgegeven om inbreuk op de GPL te voorkomen. In het vorige jaarboek is reeds uitvoerig uiteengezet waarom het hier om een misverstand gaat.¹⁵ De reciprociteit doet zich slechts voor in het geval van het “statische linken” waarbij een nieuwe executable ontstaat door samenvoegingen van objectcode. Desondanks lijkt het misverstand niet opgehelderd te zijn en nog steeds aanleiding te geven tot lezenswaardige opinies.¹⁶ Artikel 5 van de nieuwe GPL gaat gelukkig uitdrukkelijk op dit misverstand in door aan te geven dat combinaties van GPL-software met andere onafhankelijke programma’s niet tot resultaat hebben dat de GPL van toepassing is op die andere programma’s.

Het zeer uitgebreide artikel 6 gaat in op embedded software en bevat de anti-DRM/TiVo clause. Embedded software is software die vast is opgeslagen in een apparaat, zoals in telefoons, auto’s en videorecorders. De GPL bepaalt dat er door de verkoop en verspreiding van dergelijke producten tevens sprake is van verspreiding van de software in de zin van de Auteurswet. Er bestaat derhalve op grond van de GPL een verplichting tot levering van de broncode op een van de manieren zoals beschreven in artikel 6.

Voor consumentenproducten¹⁷ is het verplicht verschaffen van installatie-informatie als een nieuwe bepaling in de licentie opgenomen. Hierdoor moet een producent naast de broncode ook bijvoorbeeld procedures en

---

15 M.H.Paapst, *GPL, de auteursrechtelijke toestemming tot gebruik*, Open Source Jaarboek 2006-2007.

16 Zie bijvoorbeeld de uiterst suggestieve opiniebijdrage van jurist Victor de Pous, *Open source is kapitalisme pur sang*, Automatiseringsgids 23 augustus 2007.

17 Producten die zijn bedoeld voor persoonlijk, huishoudelijk of familiegebruik en producten die zijn bedoeld voor gebruik in een woning.

autorisatiecodes beschikbaar stellen. Voor TiVo heeft dit tot gevolg dat klanten de software in de videorecorders kunnen aanpassen, zonder dat er functionaliteit verloren gaat. Omdat veel producenten met deze bepaling niet blij zijn, is tevens opgenomen dat support, garanties en updates mogen vervallen indien de software buiten de producent om is aangepast.¹⁸ De verplichting tot levering van installatie-informatie vervalt wanneer het voor derden en voor de producent technisch onmogelijk is om gemodificeerde software in het apparaat te installeren. De licentie geeft daarbij als voorbeeld de installatie van software in ROM (Read Only Memory).

Artikel 7 bevat een overzicht van de 'additional terms'. Het gaat hier om een zestal extra bepalingen die naar keuze van een rechthebbende geheel of gedeeltelijk werking kunnen krijgen. Zo is het onder meer mogelijk om afwijkende bepalingen op te nemen ten opzichte van de in de artikelen 15 en 16 opgenomen vrijwaringen van aansprakelijkheid en garantieverlening. Ook kan een aanvullende bepaling worden opgenomen waarmee naamsvermelding van de auteursrechthebbende of de licentiegever voor publicitaire doeleinden wordt beperkt. Verder is het mogelijk om het gebruik door derden van handelsnamen en beschermde merken aan banden te leggen door in de licentie aan te geven dat er geen rechten worden verleend op het gebruik van het merk. Wanneer de licentie een beperking bevat die niet onder de zes genoemde mogelijkheden valt, dan is het de licentienemer toegestaan deze beperking te verwijderen.

Artikel 8 bespreekt de wijze waarop de licentie kan worden beëindigd. Net als bij de EUPL vindt dat automatisch plaats op het moment dat de licentienemer inbreuk maakt op bepalingen van de licentie. Eventuele sublicenties die iemand van de inbreukmaker heeft ontvangen, blijven in stand zolang de sublicentienemers zich houden aan de bepalingen van de GPL. Daarnaast kan de inbreukmaker voor dezelfde materialen niet opnieuw een licentie verkrijgen. Opmerkelijk is echter dat vervolgens wordt bepaald dat in twee gevallen de licentie weer geldig kan worden. Dat is het geval als een inbreukmaker voor de eerste keer inbreuk heeft gemaakt op de GPL-bepalingen en hij

---

¹⁸ Het vervallen van garantie op de hardware was in de praktijk al gangbaar bij bijvoorbeeld het door derden regiovrij maken van DVD-spelers of het simlock vrij maken van telefoons.

binnen dertig dagen nadat hij voor de eerste maal van de inbreuk op de hoogte is gebracht door een auteursrechthebbende, de inbreuk alsnog staakt. De licentie spreekt niet over inbreuken in relatie tot afzonderlijke softwareprogramma's. Daarmee wordt voorkomen dat een licentienemer met meerdere producten inbreuk kan maken op de GPL-bepalingen. Je mag één keer de fout in gaan en daarna gaat de licentie er vanuit dat het belang van naleving bij de inbreukmaker is doorgedrongen. Bedrijven die verschillende producten op de markt brengen en waarbij telkens gebruik wordt gemaakt van overeenkomstige GPL-software - denk bijvoorbeeld aan TomTom of Skype - doen er dus goed aan om voor al hun producten de naleving van de GPL te waarborgen.

In het geval er geen sprake is van een auteursrechthebbende die op de inbreuk wijst en de inbreuk toch wordt gestaakt, herleeft de licentie tijdelijk voor de duur van zestig dagen. Binnen die periode kan de auteursrechthebbende alsnog de licentie beëindigen. Mocht een dergelijke mededeling achterwege blijven, dan verkrijgt de licentie na de zestig dagen weer volledige geldigheid.

In artikel 9 wordt aangegeven dat het mogelijk is de licentie te accepteren door eenvoudigweg gebruik te maken van de gebruiksrechten die de licentie aan de gebruiker geeft. Zonder de licentie valt een gebruiker terug op de default-status van het auteursrecht waarbinnen het verboden is om werken te bewerken, te verspreiden of te openbaren.¹⁹ Door dit artikel wordt in navolging van jurisprudentie²⁰ over de GPL v2 nogmaals duidelijk gemaakt dat aanvaarding van free/open source licentie-overeenkomsten kan geschieden door gebruik te maken van de aan de auteursrechthebbende voorbehouden rechten. Recentelijk oordeelde de rechter in het Duitse Frankfurt²¹ als volgt op het verweer van D-Link dat de GPL v.2 niet aanvaard was door verweerder:

“The GPL applies to the legal relationship between the authors and Defendant. [...]. In the case of free software it is to be assumed that the copyright holder by putting the program under the GPL makes an offer to

---

19 Zie: M.H.Paapst, GPL, de auteursrechtelijke toestemming tot gebruik, Open Source Jaarboek 2006-2007, p. 103.

20 Welte tegen Sitecom: <http://www.jbb.de/judgment_dc_munich_gpl.pdf> (bezocht: 10 september 2007).

21 Welte tegen D-Link: <http://www.jbb.de/judgment_dc_frankfurt_gpl.pdf> (bezocht: 10 september 2007).

a determinable or definite circle of people and that this offer is accepted by users [of the software] through an act that requires consent under copyright law; in this respect, it can be assumed that the copyright holder enters into this legal relationship without receiving an actual declaration of acceptance [from the users] (Section 151 of the German Civil Code (BGB))”.

De rechter gaat er hier kennelijk vanuit dat er een auteursrechtelijke overeenkomst tot stand komt met de gebruiker zonder dat daarbij een uitdrukkelijke verklaring van aanvaarding nodig is. Tevens spreekt de rechter zich uit over de omstandigheid waarbij de aanvaarding ontkend zou worden door de gebruiker van de software:

“In addition, if the GPL were not sufficient to form a legal relationship with Plaintiff, Defendant would not have any right to copy, distribute or modify the three programs, such that a copyright infringement by the Defendant would have taken place. In particular, the conditions of the GPL can in no case be interpreted to contain a waiver of legal positions afforded by copyright law. The GPL precisely stipulates that the freedom to use, modify and distribute the corresponding software initially afforded by way of a grant of a non-exclusive license to everyone is automatically terminated upon a violation of the GPL”

Artikel 11 bevat de veelbesproken bepalingen met betrekking tot octrooirechten. Allereerst blijkt dat door middel van de GPL bij iedere verspreiding van de software tevens een niet-exclusieve, wereldwijde en royaltyvrije octrooilicentie wordt verstrekt door diegene die de software verder wil verspreiden. Deze octrooilicentie zal echter automatisch werking hebben richting alle andere gebruikers van deze software of daarop gebaseerde bewerkingen.

In een tweede bepaling wordt aangegeven dat bovengenoemde verstrekking ook van toepassing is in het geval dat de verspreider niet zelf het octrooi bezit, maar wel een verklaring heeft gekregen van een octrooihouder dat deze niet zal optreden tegen een mogelijke inbreuk. Tot slot wordt het verboden om in relatie tot software die onder de GPL valt een overeenkomst te sluiten met een derde partij die tegen betaling een octrooilicentie geeft, tenzij deze overeenkomst reeds bestond voor 28 maart 2007. Hiermee worden overeenkomsten als tussen Microsoft en Novell binnen het kader van de GPL voor de toekomst verboden, maar

blijven bestaande overeenkomsten van voor 28 maart buiten schot. De overeenkomst tussen Microsoft en Novell is zo'n overeenkomst. De Free Software Foundation heeft hier bewust voor gekozen. Mochten in de toekomst Linux of cruciale onderdelen daarvan onder GPL v3.0 worden uitgebracht en door Novell gebruikt worden, dan zal de toezegging van Microsoft dat ze SuSE Linux-gebruikers niet zal aanklagen wegens octrooi-inbreuk zich via de GPL automatisch uitbreiden tot alle Linux-gebruikers. Indien Novell dat niet kan waarborgen, dan zal dit voor het bedrijf een overtreding opleveren van de GPL. Mogelijk zal Novell dan moeten stoppen met de verspreiding van Linux.

Tussenconclusie

De derde versie van de GPL is door de vele bepalingen over octrooirecht en merkenrecht niet meer te beschouwen als sec een auteursrechtlicentie. Toch blijft het dat in essentie wel. Het is alleen op basis van de Auteurswet mogelijk de voorwaarden te stellen zoals deze in de GPL zijn opgenomen en zonder de Auteurswet zou de GPL niet te handhaven zijn. Dat de FSF met deze licentie het auteursrecht oprekt mag duidelijk zijn; er staat nog net geen bepaling in dat eist van gebruikers dat ze interne audits moeten toestaan. Dat dit op grond van het auteursrecht wel mogelijk is, blijkt uit het feit dat het toestaan van interne audits wel is opgenomen in de standaardlicenties van een grote Amerikaanse closed source-leverancier, waardoor veel Nederlandse overheidsorganisaties waarschijnlijk onbewust deze verplichting op zich hebben genomen. Legt de GPL onaanvaardbare beperkingen op aan het bedrijfsleven? Ik denk niet dat dit het geval is. Novell en TiVo worden immers niet gedwongen om software te gebruiken die onder de nieuwe GPL valt. Niets staat hen in de weg om de oude bestaande software zelf verder te bewerken onder de GPL v2. Wanneer ze wel kiezen voor het gebruik van GPL v3.0-software dan zal deze keuze voornamelijk zijn ingegeven door bedrijfseconomische overwegingen. Bijvoorbeeld omdat er geen relevante nieuwe software meer beschikbaar komt onder de GPL v2. Het is dan een keuze tussen zelf programmeurs in dienst nemen of gebruikmaken van bestaande producten en communities.

Creative Commons v3.0

Anders dan bij de EUPL en de GPL richten Creative Commons-licenties

zich voornamelijk op de bevordering van open content, zoals documenten, afbeeldingen, muziek en video. Ook met het CC-model behoudt de maker van een werk zelf het auteursrecht. Hij kan door het plaatsen van symbolen op het werk zelf of op een website onder meer aangeven dat hij bij gebruik van het werk door een derde naamsvermelding wil, en ook of het werk door die derde voor commerciële doeleinden gebruikt mag worden. Het CC-model wil op deze wijze vooral de uitwisseling van auteursrechtelijk beschermde werken stimuleren. Het werd in 2001 ontwikkeld door onder meer Lawrence Lessig, hoogleraar aan de universiteit van Stanford en voorvechter van de free culture-beweging.²² Lessig is tevens lid van de raad van bestuur van de Free Software Foundation. De CC-licenties zijn vertaald naar en aangepast aan een groot aantal jurisdicties, waaronder Nederland. De licenties werken onder een viertal door de auteursrechthebbende specifiek te kiezen voorwaarden:

Naamsvermelding: anderen krijgen toestemming om het werk (en indien van toepassing afgeleide werken) te gebruiken, te kopiëren, te verspreiden, te vertonen en op te voeren, mits zij de naam vermelden van de auteursrechthebbende.

Niet-commercieel: anderen mogen het werk kopiëren, vertonen, verspreiden en opvoeren, alsmede materiaal wat op het werk gebaseerd is, mits het voor niet-commerciële doeleinden is.

Geen afgeleide werken: anderen mogen het werk kopiëren, verspreiden, vertonen en opvoeren mits het in de originele staat blijft. Het is niet toegestaan het werk te gebruiken als basis voor nieuw materiaal.

Gelijk delen: anderen mogen van jouw werk afgeleide werken maken en verspreiden onder de voorwaarde dat zij deze werken onder dezelfde licentie vrijgeven als het originele werk.

De laatste twee licentievoorwaarden zijn niet samen te combineren omdat 'gelijk delen' alleen betrekking kan hebben op afgeleide werken.²³

---

²² Zie voor meer informatie over Lessig: <<http://www.lessig.org/bio/short/>> (bezocht: 24 augustus 2007).

²³ Naast deze vier standaardvoorwaarden waar, afhankelijk van de onderling gemaakte combinatie, zes verschillende Nederlandstalige licenties voor beschikbaar zijn, heeft

Na het kiezen van de licentievoorwaarden en een jurisdictie kan de auteursrechthebbende een Creative Commons '*Sommige Rechten Voorbehouden*'-melding aanbrengen op of in de buurt van het betreffende werk. Deze melding geeft een HTML-link naar de voorwaarden van de licentie. De CCPL wordt derhalve aangeboden als zijnde een 'browse-wrap' licentie. De licentie wordt vervolgens beschikbaar gesteld in drie formats:

- Commons Overeenkomst: een eenvoudig overzicht van de gekozen licentievoorwaarden, inclusief de relevante iconen.
- Juridische Overeenkomst: dit is de daadwerkelijke licentie.
- Digitale Code: metadata voor het Resource Description Framework (RDF).²⁴

De juridische overeenkomst bevat naast de gekozen voorwaarden een groot aantal standaardbepalingen. Zo is onder meer opgenomen dat de licentie en de daarin verleende rechten automatisch vervallen op het moment dat de gebruiker in strijd handelt met de voorwaarden van de licentie. Het is de gebruiker daarnaast niet toegestaan om het werk onder afwijkende voorwaarden aan te bieden, waardoor de voorwaarden van de licentie dan wel de uitoefening van de rechten van de ontvangers krachtens de licentie, worden gewijzigd of beperkt.

Publieke consultatie

In december 2002 verscheen de eerste Engelstalige Creative Commons-licentie, gevolgd door een tweede versie in mei 2004. De eerste Nederlandse versie verscheen een maand later.²⁵

In 2006 begon het consultatieproces om tot een derde versie te komen. Het consultatieproces draaide ook hier onder meer om vraagstukken in

---

Creative Commons nog zeven andere licenties ontworpen die hier buiten beschouwing zullen blijven.

24 Het Resource Description Framework (RDF) is een standaard van het World Wide Web-consortium bedoeld om informatie te labelen en kennis op het internet uit te wisselen. Licenties en het bijbehorende werk worden uitgeschreven in een RDF/XML-notatie en kunnen op die wijze gemakkelijk door middel van speciale RDF-zoekmachines gevonden worden. Zie voor meer informatie: <<http://www.w3.org/2001/sw/>>.

25 Zie voor een impressie van de lancering <<http://weblog.rwin.com/archives/001865.html>> (bezoekt: 24 augustus 2007).

relatie tot Digital Rights/Restrictions Management. De Creative Commons-licenties staan het in een anti-DRM clausule niet toe dat een licentienemer de content gaat gebruiken of verder gaat verspreiden met gebruikmaking van zogenaamde Technological Protection Measures (TPM), die de toegang tot en het gebruik van de content kunnen beperken. De licentienemer (en dus niet de licentiegever) wordt hierdoor beperkt in de keuze van het te gebruiken formaat. Deze beperking zou volgens de Debian-community strijdig zijn met de Debian Free Software Guidelines waardoor de CC-licenties niet gebruikt konden worden voor de verspreiding van content in relatie tot Debian GNU/Linux-software.²⁶ Een ander probleem had betrekking op de internationalisering van de licenties. De licentietekst waar alle vertalingen in beginsel op gebaseerd zijn, had zijn oorsprong in het Amerikaanse auteursrecht. Gedurende het consultatieproces besloot men dat de nieuwe basistekst een algemener karakter zou moeten hebben door deze te baseren op de internationale auteursrechtverdragen zoals de Berner Conventie²⁷, het WIPO-auteursverdrag²⁸ en de Universele Auteursrecht Conventie²⁹.

Persoonlijkheidsrechten

Naast de auteursrechtelijke exploitatierechten (recht op openbaarmaking en verspreiding) bestaan er voornamelijk in de Europese landen zogenaamde persoonlijkheidsrechten. Deze worden ook wel ‘morele rechten’ genoemd en zijn in Nederland opgenomen in art. 25 Aw. Ze geven in zekere zin aan de maker een extra zeggenschap over het auteursrechtelijk beschermde werk in gevallen waarbij de exploitatierechten aan een derde zijn overgedragen of toebehoren. Art. 25 lid 1 Aw noemt samengevat de volgende persoonlijkheidsrechten:

- het recht zich te verzetten tegen openbaarmaking zonder naamsvermelding, tenzij dat onredelijk zou zijn (sub a);
- het recht zich te verzetten tegen openbaarmaking onder een andere naam dan de zijne alsmede tegen wijziging in de benaming van het werk (sub b);
- het recht om op te treden tegen wijziging in het werk zelf, tenzij dat onredelijk zou zijn (sub c);
- het recht om op te treden tegen verminking, misvorming of andere

---

26 Zie <<http://people.debian.org/~evan/ccsummary.html>> (bezoekt: 24 augustus 2007).

27 <<http://wipo.int/treaties/en/ip/berne/>>

28 <<http://wipo.int/treaties/en/ip/wct/>>

29 <http://www.unesco.org/culture/laws/copyright/html_eng/page1.shtml>

aantasting van het werk indien dat nadeel toebrengt aan de naam of eer van de maker (sub d).

Van het laatste recht (sub d) en het recht zich te verzetten tegen openbaarmaking onder een andere naam (sub b) kan men in tegenstelling tot de andere persoonlijkheidsrechten geen afstand doen. Dit maakt dat de persoonlijkheidsrechten niet alleen na een mogelijke overdracht van de exploitatierechten een beperking vormen op het auteursrecht van een nieuwe rechthebbende, maar ook op de door middel van een licentie gegeven auteursrechtelijke toestemming.

Zoals gezegd was de eerste versie van de Creative Commons-licentie gebaseerd op het Amerikaanse auteursrecht, dat slechts zeer beperkte persoonlijkheidsrechten toekent op kunstwerken. Daarom was er geen bepaling in opgenomen over het persoonlijkheidsrecht. Dat gaf problemen met de vertaling en de bewerking van de licentie naar jurisdicties waar meer waarde wordt gehecht aan persoonlijkheidsrechten. In de meeste andere landen komen in ieder geval het recht op naamsvermelding en het recht om op te treden tegen verminking, misvorming of andere aantasting voor. Deze rechten waren echter niet opgenomen in de eerste versie, waardoor er bij de verschillende bewerkingen van de licentie steeds op een andere wijze lokale afwijkingen ontstonden. Zo kent Canada de wettelijke mogelijkheid om afstand te doen van alle persoonlijkheidsrechten, hetgeen daarom ook onderdeel is geworden van de Canadese licentie.

In de tweede versie werd het recht op naamsvermelding een onderdeel van de licentie. In de derde versie is nu expliciet duidelijk gemaakt dat het vereiste van naamsvermelding niet tot gevolg heeft dat er tussen licentiegever en licentienemer buiten de licentie om een andere relatie of verwantschap bestaat. Deze bepaling is opgenomen omdat er steeds meer bekende auteurs zijn die hun werken onder een CC-licentie openbaar maken.

Het recht om op te treden tegen verminking, misvorming of andere aantasting van het werk, ook wel het recht op integriteit genoemd, bleef ook ongeadresseerd tot deze derde versie. Die bepaalt nu uitdrukkelijk dat in het geval van afgeleide werken de bewerker rekening dient te houden met het recht op integriteit van de originele maker en/of de uitvoerend kunstenaar van het werk. Dit is echter alleen van toepassing in jurisdicties waar geen afstand kan worden gedaan van dit persoonlijkheidsrecht.

Collectieve rechtenorganisaties

In Nederland maakten Buma-Stemra en Creative Commons Nederland op 23 augustus 2007 bekend dat zij voor de duur van een jaar een pilot flexibel rechtenbeheer gaan houden. De bij Buma-Stemra aangesloten artiesten krijgen zo de mogelijkheid muziekwerken ter beschikking te stellen onder niet-commerciële CC-licenties. Buiten deze pilot om zijn de aangesloten artiesten contractueel niet in staat om gebruik te maken van een CC-licentie omdat zij gedurende hun lidmaatschap de exploitatierechten hebben overgedragen aan Buma/Stemra. Daarmee zijn ze steeds voor de duur van een jaar hun zeggenschap over het werk kwijt en kunnen ze dus niet zelf meer beslissen om een werk te exploiteren via een CC-licentie.

Voor collectief rechtenbeheer maakt de nieuwe licentie verschil tussen toegestaan commercieel gebruik en niet-commercieel gebruik. Bij toegestaan commercieel gebruik gaat de licentie er vanuit dat de auteur daarmee afstand doet van zijn recht op een vergoeding. Tevens kan een collectieve rechtenorganisatie dan niet meer overgaan tot inning. Een auteur kan dus alleen gebruik maken van deze licentie-optie indien hij zelf de exploitatierechten kan uitoefenen. Indien in de CC-licentie commercieel gebruik is verboden, behoudt de auteur zijn recht op een vergoeding in die gevallen waarbij er wel sprake is van commercieel gebruik. Voor het niet-commerciële gebruik doet de auteur echter afstand van het recht om zelfstandig of door middel van een collectieve rechtenorganisatie een vergoeding te innen. Deze laatste situatie sluit aan bij het pilotproject.

In de licentie is verder aangegeven dat de auteur bij zowel commercieel als niet-commercieel gebruik zijn rechten op heffingsregelingen behoudt indien hij daar wettelijk gezien geen afstand van kan doen.³⁰ Voor heffingsregelingen waar wel afstand van kan worden gedaan, bijvoorbeeld leenrecht, **doet** de licentiegever afstand van het recht om dergelijke heffingen te innen bij zowel commercieel als niet-commercieel gebruik van het werk.

Verenigbare licenties

De laatste grote wijziging in de licentie is de toevoeging van een compatibiliteitsclausule. Evenals bij de EUPL wilde men ook hier een oplossing bieden voor het rigide copyleft-principe, waardoor creatieve

---

³⁰ Bijvoorbeeld de wettelijke heffing met betrekking tot thuishkopieën.

werken niet samengevoegd kunnen worden indien ze onder verschillende copyleft-licenties beschikbaar zijn gesteld. Een copyleft-licentie eist immers van bewerkingen dat ze onder dezelfde licentie blijven vallen. Daardoor wordt interoperabiliteit tussen verschillende werken met afzonderlijke licenties belemmerd. Met de nieuwe licentie is het mogelijk geworden om verenigbare licenties aan te wijzen. Het is daardoor niet nodig tot een nieuwe licentieversie te komen.

Mogelijke licenties waarmee in de toekomst compatibiliteit bereikt zou kunnen worden zijn de Free Documentation License (FDL)³¹ en de Free Art Licence³². Op dit moment is het echter nog niet gelukt om in dit kader overeenstemming te bereiken met de organisaties achter deze licenties.

Conclusies

Het is afwachten hoe de drie nieuw geborenen zich de komende jaren staande zullen houden. Zowel de EUPL v1.0 als de CC v3.0 hebben een aantal unieke kenmerken, een eigen doelgroep en zijn beschikbaar in meerdere talen. Beide houden rekening met het feit dat er andere licenties kunnen zijn die compatibel zijn. Daarnaast zijn beide licenties specifiek toegesneden op het Europese auteursrecht.

De GPL v3.0 daarentegen zal veel last hebben van zijn oudere broer. Die wist immers al meerdere malen stand te houden in rechtbank en is al vele jaren erg populair onder programmeurs. Vooralsnog is het onduidelijk of zij massaal zullen overstappen naar v3.0 om daarmee Microsoft en TiVo een hak te zetten. In de eerste drie maanden stapten 750 projecten over op de nieuwe licentie, een score van 14% ten opzichte van alle bestaande GPL v2 projecten.³³ Broncode die onder de GPL v3.0 valt, is daardoor niet meer te gebruiken in projecten die nog onder de GPL v2 vallen. Ook zal de Linux-kernel vooralsnog onder de GPL v2 blijven vallen, terwijl de Free Software Foundation zelf al een aantal cruciale onderdelen van GNU-Linux heeft overgezet naar de nieuwe licentie. Tot slot is het een gemiste kans dat er geen compatibiliteitsclausule is opgenomen, waardoor de GPL miskent dat er licenties bestaan met vergelijkbare doelstellingen.

---

31 < www.gnu.org/copyleft/fdl.html>

32 < artlibre.org/licence/lal/en/>

33 Zie: < gpl3.palamida.com:8080/index.jsp> (laatst bezocht op 3 oktober 2007)